



27.02.2019

Ärende/13

§ 83

Den av ledamoten Nelli Ruotsalainen väckta motionen om könsneutrala omklädningsrum vid hobby- och motionsanläggningar

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Nelli Ruotsalainen väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Mika Ebeling understödd av ledamoten Mauri Venemies föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning utgående från att möjligheten till avskildhet ska tryggas för de människor som behöver sådan av biologiska, dvs. verkliga orsaker.

4 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige återremitterar ärendet för ny beredning utgående från att möjligheten till avskildhet ska tryggas för de människor som behöver sådan av biologiska, dvs. verkliga orsaker.

Ja-röster: 70

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Outi Alanen, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mia Haglund, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki



27.02.2019

Ärende/13

Nej-röster: 3

Mika Ebeling, Pia Kopra, Mauri Venemies

Blanka: 6

Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Juhani Strandén, Matias Turkkila

Frånvarande: 6

Jörn Donner, Abdirahim Husu Hussein, Atte Kaleva, Dani Niskanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes följande två förslag till hemställningsklämmar:

Ledamoten Pia Kopra understödd av ledamoten Juhani Strandén föreslog följande hemställningskläm:

Vid godkännandet av motionssvaret förutsätter stadsfullmäktige att man reder ut möjligheten att i den kartläggning som görs (utgående från motionen) beakta, att största delen av befolkningen anser sig vara av manligt eller kvinnligt kön. Integritetsbehovet för män och kvinnor bör beaktas i stadens verksamhet på så sätt att möjligheten att besöka intima utrymmen inte förhindras p.g.a. kön. Om man vill att icke-binära personer ska ha egna utrymmen, bör dessa byggas utöver utrymmena för män och kvinnor, till vettiga kostnader. Dessutom bör man reda ut möjligheterna för att ta hänsyn till att ingen utsätts för en större risk att bli utsatt för sexuella trakasserier på toaletter och andra intima utrymmen.

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Jussi Halla-Aho föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens svar att stadsstyrelsen utreder möjligheterna att avstå från ett normaliserande binärt könssystem i stadens verksamhet, som inte beaktar mångfalden och som strävar efter att tvinga förtroendevalda att vara antingen man eller kvinna.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.



27.02.2019

Ärende/13

5 omröstningen

Ledamoten Pia Kopras förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Vid godkännandet av motionssvaret förutsätter stadsfullmäktige att man reder ut möjligheten att i den kartläggning som görs (utgående från motionen) beakta, att största delen av befolkningen anser sig vara av manligt eller kvinnligt kön. Integritetsbehovet för män och kvinnor bör beaktas i stadens verksamhet på så sätt att möjligheten att besöka intima utrymmen inte förhindras p.g.a. kön. Om man vill att icke-binära personer ska ha egna utrymmen, bör dessa byggas utöver utrymmena för män och kvinnor, till vettiga kostnader. Dessutom bör man reda ut möjligheterna för att ta hänsyn till att ingen utsätts för en större risk att bli utsatt för sexuella trakasserier på toaletter och andra intima utrymmen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 14

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Juhani Strandén, Matias Turkkila, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Nej-röster: 15

Outi Alanen, Ted Apter, Jussi Chydenius, Mia Haglund, Kati Juva, Mikko Kiesiläinen, Dan Koivulaakso, Otto Meri, Sami Mutttilainen, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Reetta Vanhanen

Blanka: 53

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdotter Sandelin, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 3

Eva Biaudet, Jörn Donner, Abdirahim Husu Hussein



Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Pia Kopras förslag till hemställningskläm.

6 omröstningen

Ledamoten Nuutti Hyttinens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens svar att stadsstyrelsen utreder möjligheterna att avstå från ett normaliserande binärt könssystem i stadens verksamhet, som inte beaktar mångfalden och som strävar efter att tvinga förtroendevalda att vara antingen man eller kvinna.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 10

Outi Alanen, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Dani Niskanen, Mika Raatikainen, Juhani Strandén, Matias Turkkila

Nej-röster: 25

Maija Anttila, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mia Haglund, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Kati Juva, Mikko Kiesiläinen, Dan Koivulaakso, Petra Malin, Otto Meri, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Reetta Vanhanen, Anna Vuorjoki

Blanka: 47

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Silvia Modig, Elina Moisio, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Frånvarande: 3

Jörn Donner, Abdirahim Husu Hussein, Wille Rydman

Ledamoten Outi Alanen meddelade att hennes avsikt hade varit att rösta NEJ.



27.02.2019

Ärende/13

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Nuutti Hyttinens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto 20.12.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Nelli Ruotsalainen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska kartlägga hur man beaktar mångfalden av kön då det gäller hygienutrymmen vid hobby- och motionsanläggningar som staden upprätthåller. På basis av kartläggningen ska man utarbeta en sammanfattning om vad för slags ombyggnad och kostnader som krävs för att ändra omklädnings-, tvätt- och wc-utrymmen till platser där alla kön beaktas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har med anledning av motionen fått utlåtanden från kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljönämnden och jämställdhetskommittén.

Vid planeringen av rumsdispositionen ska man beakta lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män, som förbjuder diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. De fastigheter som är i stadens besittning ska vara ställen där service ordnas under hälsosamma och trygga former och på ett kundorienterat sätt. På basis av bestämmelserna om tillgänglighet finns det redan i dagens läge i regel en könsneutral toalett i stadens alla lokaler, men denna är primärt avsedd för rörelsehindrade personer.



27.02.2019

Jämställdhetskommittén har i sitt utlåtande konstaterat att det med tanke på strävan att åstadkomma en öppen, jämlik och fungerande stad är viktigt att alla gemensamma och offentliga lokaler också i verkligheten är öppna för stadsbor företrädande alla kön. Frågan är särskilt viktig för barn och ungdomar som tillhör sexuella minoriteter, och en ombyggnad av utrymmena skulle gagna möjligheterna för personer som annars lätt hamnar i marginalen att jämlikt ta del i de fritidstjänster som staden har att erbjuda.

Också stadsmiljönämnden har i sitt utlåtande ansett det vara värt att såsom det föreslås i motionen kartlägga hur man beaktar mångfalden av kön och vad för slags ombyggnad och kostnader som krävs för att ändra utrymmen till platser där alla kön beaktas.

Kulturtjänsterna verkar i ett antal byggnader av varierande åldrar, där lösningarna är ett uttryck för respektive tids tänkesätt. Toaletter och omklädningsrum för flera personer är i regel uppdelade efter kön, men enkeltoaletterna kan vara könsneutrala. Kraven på tillgänglighet innebär att det i alla lokaler ska finnas också större enkeltoaletter för rullstolsburna, småbarnsfamiljer och andra brukare som behöver mera utrymme och/eller privat avskildhet. Dessa toaletter är könsneutrala och kan vid behov också användas som omklädningsrum. För kulturella hobbyer behövs det i allmänhet inte någon grundlig omklädning.

Utövande av motionshobbyer förutsätter däremot större omklädnings- och tvättrum, varför det av ekonomiska skäl och beroende på den begränsade mängden disponibelt utrymme kan vara mera krävande att bygga könsneutrala utrymmen. I september 2018 lyckades man ändå få till stånd könsneutrala utrymmen i Östra centrums simhall genom att ett rum som förut enbart hade stått till spädbarnsfamiljers förfogande också öppnades för sexuella minoriteter.

Då det gäller kultur- och fritidssektorns byggnadsprojekt, så är till exempel största delen av centrumbiblioteket Odes kundtoaletter könsneutrala utan könsbeteckningar på dörrarna. Toaletterna i nybygget Dansens hus planeras på samma sätt. Det nya stadsmuseets toaletter är i huvudsak gemensamma för alla. Bland annat Oulunkylän ala-asteen koulu har i anslutning till ombyggnaden av fastigheten fått könsneutrala toaletter, där könsuppdelade grupptoaletter byggdes om till enkeltoaletter.

Då man bedömer omdisponeringar av toaletter samt tvätt- och omklädningsrum ska man beakta det ombyggnadsarbete som krävs och vilka kostnader dessa medför. Dessutom ligger toaletterna och omklädnings- och tvättrummen ofta i samma konstruktionsmässigt avskilda utrymme, eftersom det av kostnadsskäl är ändamålsenligt att placera vatten- och



27.02.2019

Ärende/13

avloppsledningar och de funktioner som utnyttjar dessa i samma del av byggnaden. Den fastighetsstrategi som offentliggörs nästa år fastslår bland annat att rumsdistributionen ska effektiviseras och att mängden lokaler och utrymmen inte ska få öka från nuvarande nivå.

Samtidigt är det med hjälp av innovativa lösningar möjligt att främja en ombyggnad av hygienutrymmen så att alla kön beaktas: tillgängliga, könsneutrala toaletter kan utrustas så att de kan användas även som tvättrum och därigenom betjänar alla kunder oavsett kön. En omdisponering av skolornas och övriga offentliga lokalers enkeltoaletter så att alla kön beaktas låter sig göras enkelt genom ommärkning.

Utifrån motionen görs det en kartläggning om vad för slags ombyggnad och kostnader som krävs för att ändra alla stadens motionsanläggningar så att alla kön beaktas.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto 20.12.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 13.02.2019 § 62

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi



27.02.2019

Ärende/13

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 99

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Mari Rantanen: Palautetaan uudelleen valmisteluun. On syytä huomioda, että edelleen suurin osa ihmisistä mieltää itsensä nais- ja miespuoleisiksi jolloin heidän intimizeettitarpeensa on syytä huomioida kaupungin toiminnassa siten ettei mahdollisuutta asioida intiimitiloissa oman sukupuolensa mukaan oteta pois. Mikäli halutaan muunsukupuolisten omia tiloja, on ne rakennettava naisten ja miesten intiimitilojen lisäksi mikäli kaupunki katsoo, että se on kustannuksiltaan järkevää. Lisäksi on syytä huomioida ettei sukupuolineutraaliuden nimissä lisätä esimerkiksi lasten riskiä joutua seksuaalirikosten kohteiksi.

Kannattaja: Wille Rydman

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Esittelijän perustelujen loppuun lisätään:

"Aloitteen pohjalta tehdään kartoitus, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaikki kaupungin liikuntapaikat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Mari Rantasen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala,



27.02.2019

Ärende/13

Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki,
Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 2
Mari Rantanen, Wille Rydman

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2
Mari Rantanen, Wille Rydman

Ei-äännet: 13
Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasa-
lo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala,
Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki,
Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukai-
sesti muutetun ehdotuksen äänin 2 - 13.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 25

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palveluko-
konaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettä-
vyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota ter-
veelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämi-
selle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on



27.02.2019

Ärende/13

myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuoli-neutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Käsittely

22.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys



27.02.2019

Ärende/13

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Jaa-äännet: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen

Ei-äännet: 10

Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen äänin 10-2 (1 poissa).

15.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018 § 228

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteessa esitetyn kartoituksen ja yhteenvedon tekemistä harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Aloitteessa viitataan myös kaupunginvaltuustossa 3.5.2017 hyväksytyyn kaupunginhallituksen lausuntoon valtuutettu Anna Vuorjoen 16.11.2016 valtuustoaloitteesta, johon on kirjattu periaate pyrkiä sukupuolineutraaleihin WC-tiloihin kaupungin korjaus- ja uudisrakennushankkeissa.



Valtuutettu Ruotsalaisen aloitteen intiimitiloilla tarkoitetaan harrastus- ja liikuntapaikkojen pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloja. Nämä tilat on aiemmin toteutettu valtaosin sukupuolinormatiivisesti, joten ne on jaettu stereotyyppisen olettaman mukaan miesten ja naisten tiloiksi huomioimatta sukupuolivähemmistöjä.

Lain miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 7 §:ssä on kielletty sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön kokemusta omasta sukupuolestaan ja sukupuolen ilmaisulla sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Esimerkiksi sukupuolitunnukset WC-tilojen ovilla voidaan nähdä sekä perinteisinä sosiaalisina normeina että tilan omistajan määräyksinä tilan käyttäjille, ja norminvastaisen WC:n valitsemisesta voi seurata muiden paheksuntaa.

Pääsääntöisesti kaupungin kaikissa tiloissa on jo nyt esteettömyyssäännösten perusteella ainakin yksi - vain yhden henkilön käytössä oleva - sukupuolineutraali WC, mutta nämä WC:t on tarkoitettu liikuntaesteisille. Vastaavissa muissa tiloissa neutraalius voidaan saavuttaa yksinkertaisesti poistamalla sukupuolitunnukset WC-tilojen ovilta.

Liikuntatiloissa pukeutumis- ja peseytymistilojen koko on melko suuri, mistä johtuen tällaisten muutosten toteuttaminen voi olla haasteellista sekä taloudellisesti että käytössä olevien tilojen rajallisuuden vuoksi. Itäkeskuksen uimahallissa sukupuolineutraalit tilat saatiin kuitenkin aikaan syyskuussa 2018 avaamalla aiemmin vain vauvaperheiden käytössä ollut tila myös sukupuolivähemmistöjen käyttöön.

Liikuntatiloissa ei ole edellä mainittua Itäkeskuksen uimahallia lukuun ottamatta tehty toiminnallisia perusparannustöitä pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloissa vuosina 2017–2018.

Kulttuuripalvelut toimivat useissa eri-ikäisissä rakennuksissa, joiden ratkaisut kuvastavat oman aikansa ajattelua. Usein niissä on tarjolla sekä sukupuolitettuja että neutraaleja WC-tiloja. Useamman kävijän WC-tilat on säännönmukaisesti sukupuolitettu, mutta yksittäisvessat voivat olla sukupuolineutraaleja. Uudessa kaupunginmuseossa toiletit ovat pääosin kaikille yhteisiä. Esteettömyysvaatimusten takia kaikissa tiloissa on myös isompia yksittäisvessoja pyörätuolinkäyttäjien, pienten lasten perheiden ja muiden enemmän tilaa ja/tai yksityisyyttä tarvitsevien kävijöiden käyttöön. Nämä vessat ovat sukupuolineutraaleja ja niitä voidaan tarvittaessa käyttää pukuhuoneina. Kulttuurikohteiden harrastukset eivät yleensä edellytä perusteellista vaatteidenvaihtoa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan rakennushankkeista esimerkiksi keskustakirjasto Oodin asiakas-wc-tiloista valtaosa on sukupuolineutraaleja. Niiden ovissa ei ole sukupuolitunnuksia. Lisäksi myös henkilökun-



27.02.2019

Ärende/13

nan pukuhuone- ja suihkutiloissa huomioidaan kaikki sukupuolet. Tanssin talon suunnittelussa on myös lähdetty siitä, että uudisrakennuksen wc-tilat ovat sukupuolineutraaleja. Hanke ei ole vielä rakennuslupavaiheessa.

Käsittely

18.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti käsitellä 12:n esityksen kokouksen kolmantena asiana.

Vastaehdotus:

Mika Ebeling: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että sukupuolten tarve yksityisyyteen huomioidaan jatkossakin.

Mika Ebelingin vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Mika Ebeling jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Yleensä pyritään siihen, että ajattelumme on totuudenmukaista. Jos ajattelumme on tosiasioiden vastaista, pyrimme korjaamaan ajattelumme. Pyrimme myös auttamaan toisia ymmärtämään asiat totuudenmukaisesti.

Jos esim. 170 cm pitkä nuori nainen painaa 30 kg ja kokee olevansa läski, niin mitä me teemme? Ohjaammeko hänet rasvaimuun, jotta hän pääsee läskeistään eroon, vai toteammeko ystävällisesti, ettei hän on lainkaan läski, pikemminkin aliravittu?

Jos taas joku ihminen kokee olevansa amputoitu ihminen amputoimattomassa ruumiissa, niin ohjaammeko tämän ihmisen amputoitavaksi, vai yritämmekö auttaa häntä muuten?

Kuten Transtukipisteen sivuilta näemme, siellä propagoidaan ajatusta, että sukupuoli ei olisi biologinen tosiasia, vaan asia, jossa ajattelumme ei tulisikaan pyrkiä totuudellisuuteen, vaan jossa tosiasiat muuttuisivat ajattelumme mukaan.

Tähän kielipeliin ei pidä mennä mukaan. Tämän kielipelin voi nähdä myös uskontona, valheellisena uskontona, jota yritetään pakkoistuttaa kaikille. Tähän ei tule suostua.

Riippumatta siitä, millaisia ajatuksia ihmisen päässä liikkuu, pisuaarit soveltuvat niille, joilla on miehen ulkoiset sukupuolielimet, mutta niille, joilla on naisen ulkoiset sukupuolielimet, ne eivät sovi. Naisten pitää päästä istumaan pissatakseen.



27.02.2019

Ärende/13

Yhteiskunnan ei pidä haaskata rahaansa transuskonnon levittämiseen.

27.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 040 551 7335
tuula.haavisto(a)hel.fi